

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κ. Γ. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΥ

Κατά την γενικήν συνέλευσιν τῶν μετόχων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος τῆς 14 Ἀπριλίου 1951, ὁ διοικητὴς κ. Γ. Μαντζαβίνος ἀνέγνωσε τὴν ἔκθεσιν του. Ἡ ἔκθεσις ἐκτείνεται εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς Χώρας, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς διαμορφωθείσης διεθνoῦς οἰκονομικῆς καταστάσεως, ἔχει δὲ ἐν περιλήψει ὡς ἀκολούθως:

Κατὰ τὸ 1950 γεγονότα ἐξαιρετικῆς σημασίας ἔλαβον χώραν παγκοσμίως καὶ ἐν Εὐρώπῃ, ἀτινα ἔσχον ἰσχυρὸν ἀντίκτυπον καὶ παρ' ἡμῖν, θεωρῶ δὲ σκόπιμον ἵνα, πρὸ τῆς ἀναλύσεως τοῦ ὑπὸ τὴν ὑμετέραν κρίσιν ὑποβαλλομένου ἰσολογισμοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1950 καὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς ἀσκηθείσης πολιτικῆς, ἐκθέσω πρὸς ὑμᾶς εἰς γενικωτάτας γραμμὰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς εὐρωπαϊκῆς καὶ παγκοσμίου οἰκονομίας κατὰ τὸ ἔτος 1950.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Τὸ κυριαρχοῦν γεγονός τοῦ διαρρεύσαντος ἔτους ὑπῆρξεν ὁ πόλεμος ἐν Κορέᾳ. Τὰ πολιτικὰ γεγονότα τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς δεσπόζουσι τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ λήξαντος ἔτους, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου τινὰ ἐκ τῶν προϋπαρχόντων οἰκονομικῶν προβλημάτων ἀμβλύνονται, ἄλλα δὲ πρὸς ἀντιμετώπισιν πολιτικὰ καὶ οἰκονομικὰ προβλήματα προκύπτουσι.

Διὰ τὸ ἔτος 1950, ἐπισκοπούμενον ἐν τῷ συνόλῳ του καὶ ἀνεξαρτήτως πρὸς τὰς ἐπιδράσεις αἰτινες ἀπέρρευσαν ἐκ τῶν πολεμικῶν γεγονότων, δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι ὑπῆρξεν ἔτος συνεχίσεως τῆς ἀναληφθείσης μεταπολεμικῶς ὑπὸ τῶν διαφορῶν χωρῶν προσπαθείας πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς οἰκονομίας των καὶ ἐπιτεύξεως μιᾶς νέας ἐπὶ παγκοσμίου κλίμακος ἰσορροπίας, ἣτις κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἤγγισε νέα ἐπίπεδα μεγάλης ἀποδόσεως. Αἱ χαρακτιρίζουσαι τὸ ἔτος 1950 εὐνοϊκαὶ ἐξελίξεις συνίστανται εἰς τὴν αὐξῆσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος.

Ἡ αὐξῆσις τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος ἀφορᾷ πρὸ παντὸς εἰς τὴν βιομηχανικὴν παραγωγὴν, ἀνωτέραν περὶ τὰ μέσα τοῦ ἔτους ἐν Εὐρώπῃ κατὰ 10% τοῦ προηγουμένου ἔτους, εἰς δὲ τὰς Η. Π. Ἀμερικῆς περὶ τὰ 13% μὲ νέαν σημαντικὴν ἄνοδον (9%) μέχρι τέλους τοῦ ἔτους. Ἡ γεωργικὴ παραγωγή κυμαίνεται περὶ τὰ προπολεμικὰ ἐπίπεδα. Ἡ αὐξῆσις τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος, καίτοι εἰς μεγαλύτεραν κλίμακα ἀφορᾷ εἰς τὰς πολεμικὰς βιομηχανίας, προσδίδει ἐν τούτοις γενικώτερον τόνον εἰς τὴν καθόλου οἰκονομικὴν δραστηριότητα. Ἡ αὐξῆσις τῆς ἀπασχολήσεως ἐπιφέρει μείωσιν τοῦ αὐξηθέντος προσκαίρω ἐν Η. Π. Ἀμερικῆς ἀριθμοῦ τῶν ἀνέργων.

Ὁ ὄγκος τοῦ διεθνoῦς ἐμπορίου ἀκολουθεῖ τὴν γενικὴν αὐξῆσιν τῆς παραγωγῆς καὶ αἱ παγκόσμιοι ἐξαγωγὰι ὑπερβαίνουσι κατὰ 13% περίπου τὰ προπολεμικὰ ἐπίπεδα. Αἱ ἐνδοεὐρωπαϊκαὶ καὶ ἐμπορικαὶ σχέσεις ἀναπτύσσονται ἐνῶ πατοχρόνος αὐξάνει τὸ ρεῦμα τῶν ἐξαγωγῶν βασικῶν ὑλῶν πρὸς τὰς Η. Π. Ἀμερικῆς.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἐξελίξεων εἰς τὴν διάρθρωσιν τοῦ διεθνoῦς ἐμπορίου, μεταβάλλεται διαρκoῦτος τοῦ 1950 ἡ ὄψις τοῦ προβλήματος τῶν διεθνoῦν

πληρωμών. Το πρόβλημα του ελλείμματος δολλαρίων παρουσιάζει, ουσίωδη κατά το πρώτον και ταχυστάτην κατά το δεύτερον εξάμηνον του έτους, επί τὰ βελτίω εξέλιξιν. Τὰ ελλείμματα του συνόλου σχεδόν των έντευθεν του σιδηρού παραπετάσματος περιοχών μετά των Η. Π. 'Αμερικης μειούνται αισθητώς. Ειδικώτερον, το ίσοζύγιον πληρωμών της Δ. Ευρώπης με τας Η. Π. 'Αμερικης βελτιούται έντός του 1950, άφ' ενός λόγω της μειώσεως του εις δολάρια ελλείμματος του έμπορικου ίσοζυγίου αυτής και άφ' έτέρου λόγω αύξησεως του πλεονάσματος των έτέρων στοιχείων του ευρωπαϊκού ίσοζυγίου πληρωμών εις δολάρια. Ός περαιτέρω δέ άποτέλεσμα, και παρά την κατά το αυτό έτος μείωσιν της άμερικανικής βοήθειας, διαπιστούται αύξησις του αποθέματος εις χρυσόν και δολάρια, ήτις κυρίως άφορᾷ εις την βελτίωσιν της εις χρυσόν και δολάρια θέσεως της Μεγάλης Βρετανίας.

Όφείλομεν ήδη νά παρατηρήσωμεν ότι αι διαπιστούμεναι, εννοϊκαί διά τας ευρωπαϊκάς οικονομίας, εξέλιξεις συνετελέσθησαν υπό την συνεχισθείσαν και κατά το έτος 1950 ευεργετικην επίδρασιν της διά του σχεδίου Μάρσαλ παρεχομένης άμερικανικής βοήθειας, παρά το γεγονός ότι το μέγεθος αυτής περιορίσθη. Ουσίωδη εξ άλλου επίδρασιν ήσκησαν βασικά μέτρα άτινα ελήφθησαν υπό των μετεχουσών εις την ευρωπαϊκην οικονομικην συνεργασίαν Δυτικών χωρών. Η από του τέλους του 1949 χρονολογούμενη υποτίμησις των περισσοτέρων νομισμάτων, ή μερικη άπελευθέρωσις του ένδοευρωπαϊκού έμπορίου, εφαρμοσθείσα από των άρχων του 1950, και ή ίδρυσις της 'Ενώσεως ένδοευρωπαϊκών πληρωμών διηκολύων τας μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών πληρωμάς, διά των πολυμερών συμφηρισμών και της έμμέσου μεταρρημύωστος των ευρωπαϊκών νομισμάτων μεταξύ άλλήλων ήν εξηοφάλισαν.

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

Η από της έναρξεως των πολεμικών γεγονότων της Κορέας μεταβολή της διεθνούς πολιτικής καταστάσεως, πλην των οικονομικών εξέλιξεων, τας όποιās άνωτέρω εξεθεσάμεν, ήσκησε σημαντικην επίδρασιν επί των αποφάσεων των Η. Π. 'Αμερικης όσον άφορᾷ εις την προς την Ευρώπην παρεχομένην διά του σχεδίου Μάρσαλ οικονομικην ένίσχυσιν.

Η άρχικη προοπτικη παροχής οικονομικής βοήθειας προς τας συμμετεχούσας χώρας μετεβλήθη εις δύο σημεία: πρώτον, το μέγεθος της βοήθειας διά το έτος 1950—51 έμειώθη τελικώς περισσότερον έναντι της άρχικως προβλεφθείσης μειώσεως· δεύτερον, μεταβολή επήλθεν εν μέρει και εις τον σκοπόν και προορισμόν της άμερικανικής βοήθειας κατόπιν της γενομένης προς τας ευρωπαϊκάς χώρας ύποδείξεως, όπως χρησιμοποιήσωσι ταύτην δι' άμυντικούς κυρίως σκοπούς. Το προγραμματισθέν διά το 1950—51 και αιτηθέν, κατά 'Ιανουάριον του 1950, συνολικόν δι' όλας τας συμμετεχούσας χώρας της Ευρώπης, ποσόν βοήθειας εκ του σχεδίου Μάρσαλ άνήγοχετο εις δολ.: 3 100 έκατομ. έναντι δολ. 3 600 έκατομ. έγκριθέντων κατά το 1949—50.

Ειδικώς προξεκείμενο περι της 'Ελλάδος, ή άνωτέρω άπόφασις δέν προέβλεπε μείωσιν της βοήθειας διά το 1950—51 και μόνον προεβλέπετο μείωσις 25% διά το έτος 1951—52. Η εξέλιξις όμως της διεθνούς καταστάσεως και αι εκ ταύτης διημουργηθείσαι νέα βαρεια ύποχρεώσεσι διά την οικονομίαν των 'Ηνωμένων Πολιτειών έσχον, ως και άνωτέρω ελέχθη, ως συνέπειαν όπως το άρχικως ζητηθέν ποσόν βοήθειας των 3 100 έκατομ. δολλαρίων ύποστη σοβαράν περιοκίτην, περιορισθέν τελικώς υπό του Κογκρέσσου εις 2.200 έκατομ. δολλαρίων.

Μετά την περιοκίτην ταύτην της συνολικής βοήθειας, προς την Ευρώπην, το ποσόν της άμερικανικής βοήθειας προς την 'Ελλάδα καθωρίσθη τόν Σεπτέμβριον του 1950 εις δολ. 206,8 έκατομ., αναλυόμενον εις δολ. 91,8 έκατομ. δι' άμεισον βοήθειαν και εις δολ. 115 έκατομ. δι' έμμεσον βοήθειαν.

Η 'Ελλάς, ως και κατά τὰ παρελθόντα έτη, υπέβαλε τὰ ύποδειχθέντα υπό του 'Οργάνισμou Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας προγράμματα άνασυγκροτήσεως

της ελληνικής οικονομίας, αρχικώς μὲν ἐντὸς τοῦ 1950 πρόγραμμα διὰ τὴν περίοδον 1950—51 μέχρι 1951—52, μεταγενεστέρως δὲ τὸν Ἰανουάριον 1951 πρόγραμμα μακροχρόνιον διὰ τὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ 1950—51 μέχρι τοῦ ἔτους 1952—53. Ἐπίσης κατηγορήθη καὶ πρόγραμμα ἐτήσιον διὰ τὸ 1950—51. Δέον νὰ παρατηρηθῇ ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν προγραμμάτων τούτων προβλεπόμενον ὕψος βοήθειας πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν τοῦ ἔτους 1950—51 ἦτο ἀνώτερον τοῦ ποσοῦ τῆς κατὰ Σεπτέμβριον 1950 ἐγκριθείσης βοήθειας. Τὸ θετὸν εἰς ἐφαρμογὴν πρόγραμμα, τοῦ ὁποίου τὸ ὕψος ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ ἐγκριθὲν ποσὸν τῆς βοήθειας ἐκ δολ. 206,8 ἑκατομ. προβλέπει εἰσαγωγῆν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ἀξίας δολ. 276,9 ἑκατομ. καὶ κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν ἀξίας δολ. 76,9 ἑκατομ. Συμφώνως πρὸς τ' ἀνωτέρω τὰ ἀναλυτικώτερα στοιχεία τοῦ προγράμματος διὰ τὸ 1950—51 ἔχουσιν, εἰς ἑκατ. δολ. ὡς ἑξῆς :

Ἐξωτερικαὶ πληρωμαὶ :

Δι' εἰσαγωγῆς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν	276,9	
Δι' εἰσαγωγῆς κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν	76,9	
Διὰ λουπᾶς πληρωμᾶς ἀγαθῶν	53,2	407.—
Πόροι :		
Πόροι ἐξ ἐξαγωγῶν	92.—	
* Ἀδελφοὶ πόροι	55.—	147.—
		<hr/>
* Ἐλλειμμα		260.—

Καλυπτόμενον διὰ :

Τῆς βοήθειας ἔτους 1950—51	206,8
Τοῦ ὑπολοίτου βοήθειας 1949-50 μείον μεταφορᾶς εἰς 1951-52	19,7
Τῶν ἐπανορθώσεων	33,5
	<hr/>
	260.—

Τὸ σύνολον τῶν πραγματοποιηθεισῶν δραχμῶν ἐκ τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας (μὴ συνυπολογιζομένης τῆς ἀξίας τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν δι' ἀνασυγκρότησιν πραγματοποιησμένην ὑπὸ τοῦ Κράτους) ἀνῆλθεν, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος τηρουμένων οἰκειῶν λογαριασμῶν, δι' ὁλόκληρον τὴν περίοδον ἀπὸ τῆς ἐναρξέως παραγωγῆς βοήθειας μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1950, εἰς δρχ. 6 419 063 ἑκατομ. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον διετέθησαν ἐκ τῶν εἰσπράξεων τούτων συνολικῶς δραχμαὶ 4 686 925 ἑκατομ., ἐξ ὧν διὰ δαπάνας ἀνασυγκροτήσεως δρχ. 2 678 366 ἑκατομ., διὰ τὴν κάλυψιν ἐλλειμμάτων τοῦ Προϋπολογισμοῦ δρχ. 1 595 932 ἑκατομ., ἐτέθησαν δὲ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ΑΔΟΣ δρχ. 412 627 ἑκατομμύρια.

Κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1950 ὑφίστατο ἐπομένως ἀδιάθετον ὑπόλοιπον ἐκ δραχμῶν τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας ἀνερχόμενον εἰς δρχ. 1 732 138 ἑκατομ.

Σημειωτέον ὅτι ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου σημαντικὸν τμήμα προορίζεται διὰ τὴν κάλυψιν ἐλλειμμάτων τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Αἱ κατὰ τὴν αὐτὴν, ἐξ ἄλλου, περίοδον πραγματοποιηθεῖσαι δαπάναι ἀνασυγκροτήσεως ὑπὸ μορφὴν ἀνομιγμάτων πιστώσεων δι' εἰσαγωγῆν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν καὶ ἄλλας συναφείς πληρωμᾶς εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν εἰς δολλάρια καὶ ἕτερα ξένα νομίσματα, ἅπαντα ὑπολογιζόμενα εἰς δολ. ἀνῆλθον εἰς 162 148 000.

Η ΑΝΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Κατὰ τὸ 1950 διετέθησαν διὰ δαπάνας ἀνασυγκροτήσεως δρχ. 1 327,8 δισεκ. ἔναντι δρχ. 1 350,5 δισεκ., αἰτινες διετέθησαν κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν μέχρι τέλους 1949 διετῆ περίπτου περίοδον. Εἰδικώτερον, ἐν σχέσει μὲ τὸ πρόγραμμα τοῦ τρέχοντος οἰκονομικοῦ ἔτους 1950—51, διετέθησαν κατὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον αὐτοῦ (Ἰούλιος—Δεκέμβριος 1950) δρχ. 715 δισεκ., ἤτοι ποσοστὸν 46 % περίπτου τοῦ δι' ὁλόκληρον τὸ ἔτος προβλεπομένου ἤδη ποσοῦ ἐκ δρχ. 1 560 δισεκ.

Αἱ εἰς συνάλλαγμα δαπάναι ἀνῆλθον ἐντὸς τοῦ 1950 εἰς δολ. 93 113 ἑκατομ. (α' ἐξ. δολ. 64 545 ἑκατομ., β' ἐξ. δολ. 28 568 ἑκατομ.) ἔναντι δολ. 69 035 ἑκατομ.

άτινα διετέθησαν κατά την περίοδον ἐξ ἑνός καὶ ἡμίσεος ἔτους μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1949. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ προγράμματος δαπανῶν Ἐξωτερικοῦ ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς ταχεῖα κατὰ τὸ δεύτερον ἐξάμηνον τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1949—50 (Ἰανουάριος—Ἰούνιος 1950) ἐνῶ κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ τρέχοντος οἰκονομικοῦ ἔτους 1950—51 (Ἰούλιος—Δεκέμβριος) παρατηρεῖται ἐκ νέου καθυστέρησις τῶν δαπανῶν εἰς συνάλλαγμα. Οὐχ ἦτον ἡ καθυστέρησις αὕτη ἀνακτάται, ὡς ἡ πείρα τῶν παρελθόντων ἐτῶν ἔδειξε, κατὰ τὸ β' ἡμισυ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, ὁπότε ἀξιοποιεῖται συνήθως τὸ προπαρασκευαστικὸν ἔργον τῶν πρώτων μηνῶν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος.

Ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρεται ὅτι, ἀφ' ἧς ἤρχισεν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου Μάρσαλ, ἦτοι ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1948 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1950, ἡ Ἑλλάς ἔτυγεν ἐν συνόλῳ ἐκ τοῦ σχεδίου τούτου βοήθειάς ἀναρχομένης εἰς δολ. 680 ἑκατομ. περίπου.

Τὸ ποσὸν τοῦτο, προωρισμένον διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, ἐστράφη κατὰ λίαν σημαντικὸν μέρος πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, τῶν τεραστίων στρατιωτικῶν δαπανῶν αἰτινες ἐπεβλήθησαν εἰς τὴν Χώραν ἐκ τοῦ συμμοριτοπολέμου.

Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ἡ ἀμερικανικὴ βοήθεια δὲν κατορθώθη νὰ ἀξιοποιηθῇ μέχρι τοῦδε πλήρως εἰς ἔργα ἀποκλειστικῶς οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Τὸν ἄξονα τῆς νομισματικῆς καὶ πιστωτικῆς μας πολιτικῆς ἀπετέλεσαν καὶ κατὰ τὸ διαρεῦσαν ἔτος 1950 δύο βασικαὶ ἐπιδιώξεις: Ἄφ' ἑνός ἡ διασφάλισις τῆς ἀπαιτήτου διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας νομισματικῆς σταθερότητος καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ διὰ τῆς ἀναγκαίας χρηματοδοτήσεως ἐνίσχυσις τῶν διαφόρων παραγωγικῶν κλάδων πρὸς ἐπίτευξιν ὁλοῦν ἀνωτέρων ἐπιπέδου παραγωγῆς, ἐκ τῆς συνεχοῦς αὐξήσεως τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται τελικῶς ἡ ἐπίλυσις τοῦ οἰκονομικοῦ ἡμῶν προβλήματος.

Ἐπὶ τούτοις ὑπάρχον σαφεῖς ἐνδείξεις ὅτι ἡ προσήλωσις πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς καὶ ἡ συστηματικὴ καὶ ἡ συνδεδιασμένη αὐτῶν ἐφαρμογὴ ἐπέφεραν τὰ ἀναμνόμενα εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς οἰκονομίας, παρ' ὅλον ὅτι σοβαραὶ οἰκονομικαὶ ἀντιδράσεις προεκλήθησαν καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐκ τῶν γεγονότων τῆς Ἄνω Ἀνατολῆς.

Τὸ Ἐκδοτικὸν Ἰδρυμα, ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, ἦτο ὑποχρεωμένον, ἰδίως μετὰ τὴν ἐπιδείνωσιν τῆς διεθνούς καταστάσεως συνεπείᾳ τῶν γεγονότων τῆς Κορέας, νὰ λάβῃ μέτρα ἀντισταθμίζοντα τὰς ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῶν γεγονότων δυσμενεῖς ἐπιδράσεις.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ—ΤΙΜΑΙ

Τὸ 1950 ἐν τῷ συνόλῳ θεωρούμενον ὑπῆρξεν ἔτος σχετικῶς σταθερᾶς νομισματικῆς κυκλοφορίας, σταθερότητος τιμῶν μέχρι τῶν μέσων αὐτοῦ καὶ ὑψωτικῆς κινήσεως τῶν τιμῶν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ἔτους καὶ ἐντεῦθεν. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη ὑπῆρξε διάφορος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἔτος 1949, τὸ ὅποιον ὑπῆρξεν ἔτος σημαντικῆς αὐξησέως τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, σταθερότητος δὲ τῶν τιμῶν μὲ πτωτικὰς μάλλον τάσεις.

Συνοπτικῶς καὶ συγκριτικῶς αἱ ἐπελθοῦσαι μετὰ τῶν ἐτῶν 1949 καὶ 1950 μεταβολαὶ εἰς τὴν κυκλοφορίαν καὶ τὸν τιμᾶριθμον, κεχωρισμένως δι' ἕκαστον ἐξάμηνον τῶν ἐτῶν τούτων, παρουσιάζονται εἰς διασκ. δραχμῶν, ὡς ἀκολούθως: Τὸ κυκλοφοροῦν χαρτονόμισμα, ἀνερχόμενον κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1949 εἰς 1 858,6, ἐμειώθη κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ ἐπισκοπούμενου ἔτους 1950 κατὰ 205,9, περιορισθὲν εἰς 1 652,7. Κατὰ τὸ δεύτερον ὁμοῦ ἐξάμηνον τοῦ ἰδίου ἔτους ἡ κυκλοφορία ἀνήλθεν εἰς 1'887,1 (αὐξήσις ἐναντι τοῦ πρώτου ἐξαμήνου, κατὰ 234,4). Ἡ συνολικὴ συνεπῶς αὐξήσις τῆς κυκλοφορίας καθ' ὅλοκληρον τὸ 1950 ἀνήλθεν, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1949, εἰς 28,5. Ὁ τιμᾶριθμος ἀκριβείας τῆς ζωῆς ἐξ ἄλλου, ἀνερχόμενος εἰς

283,3 κατά Δεκέμβριον τοῦ 1949, ἀνῆλθε κατά Δεκέμβριον τοῦ 1950 εἰς 324,3 (αὔξησις κατά 14,5 %).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων προκύπτει ἡ βασικὴ διαπίστωσις ὅτι ἡ σημειωθείσα ἐντὸς τοῦ 1950 ὑψώσις τῶν τιμῶν δὲν ἀφορᾷ εἰς δολόκληρον τὸ ἔτος, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ δευτέρον ἐξάμηνον αὐτοῦ. Ἀντιθέτως, κατά τὸ πρῶτον ἐξάμηνον, μετὰ μίαν πρόσκαιρον ἐποχιακὴν ἀνοδὸν, παρατηρουμένην συνήθως τοὺς πρῶτους μῆνας ἐκάστου ἔτους, αἱ τιμαὶ παρούσασαν ἐν συνεχείᾳ ροπήν μᾶλλον πτωτικὴν μέχρι τοῦ Ἰουνίου.

Ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου καὶ ἐντεῦθεν σημειοῦται ὑψωτικὴ τάσις τῶν τιμῶν, αἱ ὅποια τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1950 ὑπερέβησαν κατά 14,5 % τὰς τιμὰς τοῦ Δεκεμβρίου 1949. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατά τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία ἠξήθη, ἐν τούτοις ὁμως τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1950 δὲν ὑπερέβαινε τὴν κυκλοφορίαν τοῦ Δεκεμβρίου 1949 παρά κατά 1,5 %, δηλαδὴ κατά μηδαμινὸν ποσοστὸν.

Εἶναι φανερὸν ἐκ τῆς συγκρίσεως μεταξὺ κυκλοφορίας καὶ τιμῶν ὅτι τὰ αἷτια τῆς σημειωθείσης ὑψώσεως τῶν τιμῶν δὲν πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς τὴν προσφορὰν χρήματος, ἀλλ' ἀλλαγῶν. Σαφὴ ἐνδειξὴν πρὸς τοῦτο μᾶς δίδει ἡ χρονολογία τῆς ἐνάρξεως τῆς ὑψωτικῆς κινήσεως ἡ ὁποία συμπίπτει μὲ τὴν ἔναρξιν τοῦ Κορεατικοῦ πολέμου καὶ τὴν ἐκδήλωσιν ὑψωτικοῦ κύματος τιμῶν εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας. Ἡ Ἑλλάς, χώρα εἰσαγωγῆς βασικῶν πρῶτων ὑλῶν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παραμείνῃ ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὴν ἐξέλιξιν αὐτήν. Ὁ ἀντίκτυπος ἐκ τῆς διεθνοῦς ὑψώσεως τῶν τιμῶν τὸν εἰσαγομένον πρῶτον ὑλῶν ἤρχισεν ἐκδηλούμενος καὶ εἰς τὴν ἐγχώριον ἀγοράν, ἐπηρεάζον τὸ ἐπίπεδον τῶν τιμῶν. Ὁ Κορεατικὸς ὁμως πόλεμος καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ἐνταθεῖσα γενικωτέρα κατάστασις ἐλλείψεως πολιτικῆς ἀσφαλείας καὶ δυσπιστίας, ἐπέδρασεν ἐπὶ τῶν τιμῶν τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ ψυχολογικῶς, διὰ τῆς αὔξησεως τῆς ταχύτητος τῆς κυκλοφορίας τοῦ χρήματος.

Η ΑΓΟΡΑ ΧΡΥΣΟΥ

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὀφείλομεν ἰδιαιτέρως νὰ τονίσωμεν ὅτι τὸ Ἐκδοτικὸν Ἰδρυμα συνεχίζον τὴν πολιτικὴν τῆς πωλήσεως χρυσῶν λιρῶν ἐπέτυχε πλήρη καὶ ἀποτελεσματικὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ψυχολογικῶν ἐπιδράσεων, αἵτινες ἐξεδηλώθησαν ὑπὸ μορφήν ζητήσεως χρυσῶν λιρῶν. Ἡ ἐπένδυσις τοῦ λίαν σημαντικοῦ ποσοῦ δραμῶν 560 διεξ. περίπου εἰς χρυσὰς λίρας, στερεῖ τὴν οἰκονομίαν ἀντιστοιχῶν μέσων πληρομῆς πρὸς ἀγορὰν ἐτέρον ἀγαθῶν. Οὐδεμίαν δὲ ἔχομεν ἀμφιβολίαν ὅτι εἰς ἐκ τῶν λόγων τῆς σημειωθείσης τελευταίως χαλαρώσεως τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς Χώρας εἶναι καὶ ἡ δέσμευσις κεφαλαίων εἰς χρυσὰς λίρας ἀποθησαυρισμένας. Πάντως τὸ Ἐκδοτικὸν Ἰδρυμα διὰ ταχέως καὶ ἐπαρκoὺς ἐφοδιασμοῦ εἰς χρυσὰς λίρας καὶ διὰ συνδεδεασμένων χειρισμῶν τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς, κατόρθωσεν ὥστε ν' ἀποφευχθοῦν δυσμενεῖς νομισματικαὶ συνέπειαι, τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ὁ Κορεατικὸς πόλεμος. Δὲν ἀπέμεινον πλέον εἰμὴ αἱ συνέπειαι, αἵτινες ὀφείλοντο εἰς τὸν ἐμπορευματικὸν παράγοντα. Ἄλλ' ἡ δύναμις τοῦ παράγοντος αὐτοῦ, κωμμένη κυρίως ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξουδετερωθῆ ἀποκλειστικῶς καὶ πλήρως διὰ μέτρων ἐφαρμοζομένων εἰς τὸν μηχανισμόν τῶν κινήσεων τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν τοιούτων πληθωρικῶν πιέσεων ἡ ἐλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ ἡ Νομισματικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀπὸ συμφώνου μετὰ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς, ἀπέληξαν, κατόπιν ἀναλυτικῆς ἐξετάσεως τῶν διεθνῶν καὶ τῶν ἐλληνικῶν συνθηκῶν, εἰς τὴν λήψιν μέτρων ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς γενικωτέρας οἰκονομικῆς πολιτικῆς, τὰ ὁποία καταλλήλως ἐφαρμοζόμενα πιστεύομεν ὅτι θέλουσιν διασφαλίσαι τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τῆς οἰκονομικῆς σταθερότητος.

ΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Περαιτέρω ὁ κ. Μαντζαβίνος προέβη εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν τραπεζικῶν χρηματοδοτήσεων πρὸς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἔχουσας ὡς ἀκολουθῶν:

α) Ἡ συνολικὴ ἀξίησις τῆς τραπεζιτικῆς χρηματοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας μεταξὺ Δεκεμβρίου 1949 καὶ Δεκεμβρίου 1950 ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 1 172,1 δισεκ., ἧτοι εἰς ποσοστὸν 34,5 %. Ἡ ἀξίησις αὕτη τῶν πιστώσεων ἐντὸς τοῦ 1950 ὑπῆρξε μικροτέρα τῆς ἀντιστοίχου ἀξίησεως ἐντὸς τοῦ προηγουμένου ἔτους 1949 καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀπολύτου μεγέθους καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ποσοστοῦ. Εἰς τὴν διεύρυνσιν ταύτην τῆς πιστοδοτήσεως ἡ ἀναλογία τῆς συμμετοχῆς πιστώσεων χορηγουμένων ὑφ' ὄλων τῶν τραπεζῶν ἐκ τῶν κεφαλαίων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 872,5 δισεκ., ἧτοι 74,4 % τοῦ συνόλου (ἐναντι ἀντιστοίχου ἀναλογίας τοῦ 1949 ἐκ δραχ. 820,6 δισεκ. μὲ ποσοστὸν 62,5 %), ἡ δὲ ἐκ τῶν ἰδίων διαθεσίμων τῶν λοιπῶν Τραπεζῶν συμμετοχῆς εἰς τὴν ὡς ἄνω διεύρυνσιν τῆς πιστοδοτήσεως ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 299,6 δισεκ., ἧτοι 25,6 % τοῦ συνόλου (ἐναντι δραχ. 493,2 δισεκ. τοῦ 1949 μὲ ποσοστὸν 37,5 %).

β) Ἐάν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν τραπεζικῶν πιστώσεων ἀποχωρισθῶμεν τὰς πιστώσεις διὰ τὴν ἀσκησιν ἀγροτικῆς πίστεως, διὰ τὴν συγκέντρωσιν γεωργικῶν προϊόντων καὶ τὴν κτηματικὴν πίστιν, αἱ λοιπαὶ πιστώσεις, ἀφορῶσαι κυρίως εἰς τὴν χρηματοδότησιν τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου ὄλων τῶν μορφῶν, ὧς καὶ τινῶν ἄλλων κλάδων, ἠδῆξήθησαν διαρκοῦντος τοῦ 1950 κατὰ δραχ. 707,9 δισεκ., ἐναντι ἀντιστοίχου ἀξίησεως τοῦ 1949 ἐκ δραχ. 682,3 δισ. Ἡ κατὰ τὸ 1950 ἐπεληθῆσα ἀξίησις ἐκ δραχ. 709,9 δισεκ. ἐτραγματοποιήθη διὰ κεφαλαίων μὲν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κατὰ δραχ. 389,8 δισεκ., ἧτοι κατὰ 55 % περίπου, διὰ τῶν ἰδίων δὲ διαθεσίμων τῶν λοιπῶν Τραπεζῶν κατὰ δραχ. 318,1 δισεκ. ἧτοι κατὰ 45 % περίπου.

γ) Κατὰ τὸ 1950 συνεχίσθη ἡ ἀξίησις τῶν παρὰ τραπεζαῖς καταθέσεων, ἐξ ὧν ἀντλοῦσιν αἱ Τράπεζαι τὸ πρὸς χορήγησιν πιστώσεων ἀπαιτούμενα κεφάλαια. Ἡ πραγματοποιηθεῖσα τῷ 1950 ἀξίησις τῶν καταθέσεων ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 386,4 δισεκ. ἐναντι ἀξίησεως ἐκ δραχ. 495,8 δισεκ. τοῦ ἔτους 1949. Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ τῶν δραχ. 386,4 δισεκ. δραχ. 331,2 δισεκ. ἀντιπροσωπεύουν ἀξίησιν τῶν καταθέσεων παρὰ ταῖς ἐμπορικαῖς τραπεζαῖς καὶ δραχ. 55,2 δισ. ἀξίησις τῶν λοιπῶν τραπεζικῶν ὀργανισμῶν (Ἀγροτικῆ, Κτηματικῆ, Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων, Ταμείων Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων κλπ.). Ὁ ρυθμὸς τῆς ἀξίησεως τῶν καταθέσεων καθ' ὅλον τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ 1950 ὑπῆρξεν ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν τοῦ 1949, ἧτοι μὲση μηνιαία ἀξίησις ἐκ δραχ. 41 δισεκ. περίπου. Κατὰ τὸ δεῦτερον ἐξάμηνον τοῦ ἔτους ὁ ρυθμὸς ἐπιβραδύνεται, ὥστε ἡ μέση κατὰ μῆνα ἀξίησις δι' ὁλόκληρον τὸ ἔτος ν' ἀνέρχεται εἰς δραχ. 32 δισεκ.

Ἐν συνεχείᾳ ἀνέφερον ὅτι ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, δὲν ἐδίστασε νὰ διαθέσῃ κεφάλαια προερχόμενα ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου, διὰ βραχυπροσέσους πιστώσεις πρὸς τὴν βιοτεχνίαν. Τὰ διαθέσιμα πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος μέσῳ τῶν ἄλλων τραπεζῶν κεφάλαια ἀνέρχονται κατὰ τὴν 31.12.50 εἰς δραχ. 17 δισεκ. περίπου, ἐντὸς δὲ τοῦ Μαρτίου τοῦ τρέχοντος ἔτους εἰς δραχ. 40 δισεκ. περίπου.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀγροτικὴν πίστιν ἦτις ἀπορροφᾶ, ὡς καὶ ἄλλοτε ἀνεκινώσαμεν, τὰ 30 % καὶ πλέον τῆς ὅλης τραπεζιτικῆς χρηματοδοτήσεως, διενεργεῖται δὲ κατὰ τὸ σύνολον σχεδὸν ἐκ κεφαλαίων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, παρατηρούμεν:

α) Πιστεύομεν ἀπολύτως εἰς τὴν παραγωγικότητα τῆς χρηματοδοτήσεως ταύτης καὶ φρονοῦμεν ὅτι ἡ ἀνάγκη πιστωτικῆς ἐνισχύσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς εἶναι ἐπιβεβλημένη.

β) Αἱ οἰκονομικαὶ συνθήκαι, ὑφ' ἧς διατελοῦμεν, δὲν ἐπιτρέπουν ἀτυχῶς εὐρύτεραν χρηματοδότησιν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν μικρῶν γεωργικῶν ἔργων καὶ τὴν ἀπόκτησιν μηχανικῶν ἐξοπλισμῶν. Ἡ τοιαύτη χρηματοδότησις, ὡς ἀπαιτοῦσα μακροτέραν προθεσμίαν ἐξοφλήσεως, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ικανοποιητῆ ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου. Οἱ ἀνωτέρω σκοποὶ πρέπει νὰ ὑπαχθῶν εἰς τὴν διὰ τῆς Ἀμερικανικῆς βοήθειας χρηματοδοτουμένην ἀσυσγκρότησιν τοῦ γεωργικοῦ τομέως τῆς οἰκονομίας, τοῦθ' ὅπερ ἐρευνᾶται παρὰ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς. Παρὰ ταῦτα

διετέθησαν μέχρι τούδε εκ του έκδοτικού προνομίου μέσφ, τής 'Αγροτικής Τραπέζης, διά την εκτέλεσιν μικρών γεωργικών έργων και την απόκτησιν μηχανικού εξοπλισμού και έτέρων εφοδίων περι τὰ 200 δισεκ. δρχ.

γ) 'Επαναλαμβάνομεν και πάλιν, ότι και κατά τὸ παρελθὸν ἔτος ἐτονίσαμεν, ὅτι δηλαδή ἐπιβάλλεται ὡς καταβληθῆ πάσα προσπάθεια ἵνα ἐξυφθεοῦν τὰ μέσα πρὸς προικοδότησιν τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης δι' εἰδικού, ἐπαρκούς και εὐθιγνοῦ κεφαλαίου ἀκόμη και διά τὴν ἄσκησιν τῆς βραχυπροθέσμου ἀγροτικῆς πίστωσης. Τὸ κεφάλαιον τοῦτο θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν 'Αγροτικὴν Τραπέξαν τὴν ἄσκησιν τῆς πιστωτικῆς τῆς πολιτικῆς ἄνευ προσφυγῆς πρὸς τὸ 'Ἐκδοτικὸν 'Ίδρυμα.

ΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ

Αἱ πιστώσεις τῆς Τραπέζης πρὸς τὸ Δημόσιον διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ ἐν γένει ἀνέρχονται ὡς προκύπτει ἐκ τῶν σχετικῶν λογαριασμῶν, τὴν 31.12.50, εἰς δραχμὰς 3 092 606 ἑκατομ. ἔναντι δρχ. 2 712 292 ἑκατ. τῆς 31.12.49, ἤτοι διαπιστοῦται αὐξήσις ἐκ δραχμῶν 380 314 ἑκατομ.

Αἱ στρατιωτικαὶ δαπάναι ἀντιπροσωπεύουν κατά τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1950—51 τὰ 53 % περίπου τῶν ἐξ ἑλληνικῶν πηγῶν ἐσόδων τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἤτοι ποσοστὸν ἴσον περίπου πρὸς τὸ εἶτος 1949—50.

"Αν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς Χώρας μὲ ἔθνικὸν εἰσόδημα σημαντικῶς μεγάλυρον τοῦ τῆς 'Ελλάδος αἱ στρατιωτικαὶ δαπάναι ἀπορροφοῦν μόλις τὰ 10,5 %—23 % τῶν τακτικῶν κρατικῶν ἐσόδων, καθίσταται φανερόν πόσον ἀνωτέρα εἶναι ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ ἑλληνικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐκ τῶν δαπανῶν τούτων.

Σημειοῦμεν ὅτι τὸ παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς 'Ελλάδος ἀνοίγμα ἐν γένει τῶν ἀνωτέρω λογαριασμῶν τοῦ Δημοσίου ἐξουδετεροῦται κυκλοφοριακῶς διὰ τῶν κατατεθειμένων ἀντιστοιχῶς παρὰ τῇ Τραπέζῃ κεφαλαίων εἰς δραχμὰς τῆς 'Αμερικανικῆς βοήθειας και συνεπῶς ἡ αὐξήσις τοῦ ἀνοίγματος τῶν λογαριασμῶν τούτων κατά τὸ 1950 δὲν ἐπέφερε διόγκωσιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας.

Οὐχ ἦτιον ἔχει ἤδη συντελεσθῆ πλήρως ἡ προκαταρκτικὴ πρὸς τοῦτο ἐργασία και ἐλπίζομεν ὅτι ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους ἡ ἐπίτευξις τῆς σχετικῆς συμφωνίας θέλει πραγματοποιηθῆ.

Πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι κατανοεῖται πλήρως ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως και τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ποῖαν πρωταρχικὴν σημασίαν ἔχει ἡ πλήρης ἰσοσκέλισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ, διασφαλιστικῆς τῆς κυκλοφορίας ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς συνεχῆς καλύψεως τῶν δημοσιονομικῶν ἐλλειμμάτων διὰ καταβολῶν τῆς Τραπέζης, ποῖαν δ' ἐπίσης πρωταρχικὴν σημασίαν ἔχει ἡ ἰσοσκέλισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἔργου τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς χώρας.

ΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΙ

Σαφῆ ἐπὶ τούτου ἔνδειξιν παρέχει ἡ καταβληθεῖσα προσπάθεια διὰ τὴν αὐξήσιν τῶν τακτικῶν ἐσόδων τοῦ Προϋπολογισμοῦ τὸ μέγιστον μέρος τοῦ ὁποῖου ἀποτελεῖται ἐκ τῆς φορολογίας. Τὰ φορολογικὰ ἔσοδα τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1950—51 προϋπελογίσθησαν εἰς δραχμὰς 4 028 δισεκ., ἐνῶ κατά τὸ 1949—50 ἀνήλθον ταῦτα εἰς δρχ. 3 520 δισεκ.

Αἱ φορολογικαὶ θυσίαι τοῦ πληθυσμοῦ ἐμφαίνονται σαφέστερον ἐκ τῆς συγκρίσεως πρὸς τὸ ἔθνικὸν εἰσόδημα τῆς χώρας τῶν συνολικῶς καταβαλλομένων φόρων. Ἡ ἀναλογία τῶν φόρων πρὸς τὸ ἔθνικὸν εἰσόδημα, συνυπολογιζομένων και τῶν ὑπὲρ τρίτων φορολογιῶν, ἀνήρχετο κατά τὸ 1949—50 εἰς 27 % περίπου. Τὸ σημαντικὸν τῆς ἐπιβαρύνσεως ταύτης προκύπτει ἐκ τοῦ ἰδιαίτερος χαμηλοῦ ἐπιπέδου τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ἐν 'Ελλάδι.

Ἡ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας κατέστη ἀκόμη μεγαλύτερα κατ' ἀκολουθίαν τῶν ληφθέντων προσφάτως φορολογικῶν μέτρων πρὸς βελτίωσιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΟΖΥΓΙΟΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Αί κατευθυντήριαι γραμμαί της άσκηθείσης κατά τό 1950 συναλλαγματικής πολιτικής δέν εξέκλιναν κατ' ουσίαν άπό τό πλαίσιον της διαγραφείσης, άφ' ης ήρξαστο παρεχομένη εις τήν Έλλάδα διά του σχεδίου Μάρσαλ ή Άμερικανική βοήθεια, ή όποία άποτελεί κατά τά έτη ταύτα τόν σημαντικώτερον παράγοντα της καλύτερας του έλλείμματος του ισοζυγίου πληρωμών.

Η πολιτική αύτη συνίσταται εις τήν άστηράν εφαρμογήν περιοριστικών μέτρων κατά τήν διάθεση του συναλλάγματος, επί τῷ σκοπῷ όπως έξασφαλισθῆ ή πραγματοποίησις του έκάστοτε προκαθοριζομένου προγράμματος εισαγωγών, προβλέποντος τάς βασικάς ανάγκας καταναλώσεως και άνασυχροτήσεως της Χώρας έντός των έκάστοτε συνολικών συναλλαγματικών διαθεσίμων έξ ιδίων πόρων και έκ της Άμερικανικής βοήθειάς. Άπομάκρυνσιν έν τινι μέτρῳ άπό τό αίτημα τούτο άπετέλεσεν ή κατά τό λήξαν έτος μερική άπελευθέρωσις των ένδοσευρωπαϊκών εισαγωγών.

Τό έτερον σκέλος της συναλλαγματικής πολιτικής άπετέλεσεν ή ύποβοήθησις και έξασφάλισις του μεγαλυτέρου δυνατού όγκου έξαγωγών διά πριμοδοτήσεως ένίων έξαγωγικών προϊόντων των όποίων ή έξαγωγή λόγω των διεθνών τιμών καθίσταται δυσχερής ύπό τάς έν Έλλάδι συνθήκας κόστους παραγωγής των.

ΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΑΙ

Ποικίλοι παράγοντες επέδρασαν κατά τήν διάρκεια του 1950 παρεμποδίσαντες τήν άναμενομένη επίτευξιν ουσιώδους βελτιώσεως του ισοζυγίου πληρωμών της Χώρας. Έκ της διερευνησεως των κυριώτερων αυτου στοιχείων διαπιστοΐται κατ' άρχην αύξησις του έλλείμματος του έμπορικου ισοζυγίου. Τό σύνολον των εισαγωγών (άνευ της αξίας των δι' ιδίου συναλλάγματος άποκτηθέντων πλοίων) ανήλθε κατά τό έτος τούτο εις δολ. 397,7 έκ.α., ένῶ αι έξαγωγαί ανήλθον εις δολ. 85,1 έκ.ατομ. Τό έλλειμμα έπομένως του έμπορικου ισοζυγίου ανήλθεν εις δολλάρια 312,6 έκ.ατομ. έναντι έλλείμματος του 1949 έν δολ. 284,2 έκ.ατ. Η παρατηρουμένη έν τούτοις αύξησις του έλλείμματος έκ δολ. 28,4 έκ.ατομ. όφειλομένη εις αύξησιν των εισαγωγών, δέν επέφερε διατάραξιν του ισοζυγίου πληρωμών, δοθέντος ότι τόσον ή διευρυνσις αύτη του έλλείμματος, όσον και ή κάλυψις αύτης έπραγματοποιήθη κατα τό μεγαλυτερον μέρος διά της ταυτοχρόνου, άπό ενεργητικής πλευράς, κινήσεως παραγόντων οΐτινες άμέσως συνδέονται προς τήν αύξησιν των εισαγωγών, μεταξύ των όποίων αι εισαγωγαί έξ έπαυρορθώσεων καλύπτουσι κατά δολ. 19,6 έκ.ατομ. ήτοι κατά τό 2/3 περίπου τήν διευρυνσιν του έλλείμματος του έμπορικου ισοζυγίου.

ΑΙ ΕΞΑΓΩΓΑΙ

Αί έξαγωγαί έξ άλλου έλαχίστην παρουσιάζουσιν αύξησιν έναντι του προηγουμένου έτους, έκ δολ. μόλις 1,7 έκ.ατομ. καλύτερασι κατά τό έτος τούτο τά 23 ο/ο των εισαγωγών (άνευ των έξ έπαυρορθώσεων εισαγωγών), ήτοι ποσοστόν περίπου ός τό του προηγουμένου έτους. Θά ήδύνατο όθεν νά γίνη λόγος περι στασιμότητος των προσδιοριστικών του έμπορικου ισοζυγίου στοιχείων. Η διαπίστωσις αύτη είναι καθ' έαυτήν δυσμενής, δοθέντος ότι άνευ αναπτύξεως των έξαγωγών, άτινες προπολεμικά έκάλυπτον τά 70,5 ο/ο των εισαγωγών, ή άποκατάστασις αυτόδυναμου εϋσταθείας εις τό ισοζύγιον των πληρωμών άποβαίνει προβληματική ή δέ έξισορρόπησις αυτου θά έξαρτάται έξακολουθητικώς έκ της παροχής ξένης βοήθειας.

Τό ιδιαιδίως όμως δυσμενές στοιχείον τῷ χαρακτηρίζον τήν εξέλιξιν του έμπορικου ισοζυγίου της Χώρας κατά τό λήξαν έτος έγκειται εις τήν δυσμενή γενικήν τροπήν των <δρων έμπορίου> διά τάς ανταλλαγάς της Έλλάδος μετά των ξένων χωρών, ήτις ίπήρξεν έν των κυριώτερων αίτιών της έλαχίστης κατ' άξίαν αύξήσεως του συνόλου των έξαγωγών του έτους 1950 έναντι του 1949.

μου. Όπισθεν του τοπικού αυτού επεισοδίου διαγράφεται η δυνατότης γενικής αναταραχής και συρράξεως. Από του θέρους του έτους 1950 η ανθρωπότης ζή εκ νέου την ατμόσφαιραν του φόβου, των κινδύνων και της άγωνίας. Άρρητοι σκοτεινοί και άμείλικτοι πού ζητούν να καταλύσουν την ελευθέραν δημοκρατικήν άμιλλαν των Έθνών και των ελευθέρων Λαών και να την αντικαταστήσουν με την στυγνή και άγονον όμοιομορφίαν της έρυθράς τυραννίας, βάλλουν εναντίον των άποτελεσμάτων της ειρηνικής άνορθώσεως της Εύρώπης.

Ενώπιον της άνανεωθείσης τρομεράς άπειλης ο δυτικός κόσμος άνασυντάσσεται. Αί Ήνωμένα Πολιτεία της Άμερικής εξάιρονται και πάλιν εις τό επίπεδον των άνωτέρων ιδεωδών και οι Ήγεται αυτής με έπί κεφαλής τον πρώτον Άμερικανόν πολίτην Πρόεδρον Τρούμαν, άναλαμβάνουν την πρωτοβουλίαν της προστασίας της ελευθερίας και της ανθρωπίνης ζωής και αξιοπρεπείας από τον διαγραφόμενον άμεσον κίνδυνον.

Καταλήγον ο κ. Μαντζαβίνος τονίζει ότι, εάν άτενίσωμεν εις τό έπιτελεσθέν ηδη έργον από της άπελευθερώσεως και εις τά έπιτευχθέντα άποτελέσματα προς οικονομικήν ήμωv άνορθωσιν, δυνάμεθα να είμεθα βέβαιοι ότι όχι μόνον δέν θέλωμεν καμφθί πρό των νέων δυσχερειών, αλλά θα συνεχίσωμεν τον δυσχερή δρόμον διά την άνασυχρότησιν της χώρας, στηριζόμενοι επί της έδραίας παραγωγικής βάσεως την όποίαν έδημιουργήσαμεν ηδη και εις τον συνεχή μόχθον και την άχαμπτον προσπάθειαν όλοκλήρου του λαού.

Η Έλλάς ήνωμένη και άδιαίρετος με την σκαπάνην εις την χείρα αλλά και με τό όπλον παρά πόδα, ίσταται παρά τό πλευρόν της μεγάλης Άμερικανικής Δημοκρατίας, της Μεγάλης Βρετανίας και της άνασυχροτουμένης Δυτικής Εύρώπης, προς προόσπισιν όχι μόνον της ελευθερίας και της ζωής της αλλά και της ειρήνης και των ανθρωπίνων ιδεωδών. Οφείλωμεν τέλος να τονίσωμεν ότι, παρά την στροφήν την όποίαν ο Κορεατικός πόλεμος έδωσεν εις την διεθνή πολιτικήν και οικονομικήν εξέλιξιν, η βαθεία πεποίθησις και άλόγητος προσήλωσις της μεγάλης δυνάμεως των Ήνωμένων Πολιτειών και όλοκλήρου του Δυτικού κόσμου εις τό ιδεώδες της ειρήνης άποτελούν την μεγαλυτέραν έγγύησιν ότι η άπειλή του πολέμου θέλει τελικώς άποτραπή. Είναι τόσον άπροσμετρήτως βαρεια αι εύθύναι μιάς συρράξεως, η όποία θα έσήμαινε την όλοκληρωτικήν καταστροφήν της ανθρωπότητος, ώστε να μη χωρή άμφιβολία ότι η πολιτική ήγεσία του κόσμου, σύσσωμος θα άπαλλάξη ταχέως τους λαούς της γής από τον σημερινόν εφιάλτην και θα έξασφαλίση εις αυτόν τό μέγιστον δυνατόν δώρον την ελευθέραν και ειρηνικήν έπιβίωσιν.

Και άφού όμιλούμεν περι ελευθερίας των ανθρώπων χρέος ιερών θεωρούμεν να άπευθύνωμεν από τό βήμα τουτο ένθουσιώδη χαιρετισμόν προς τά ύπέροχα Έλληνόπουλα, τά όποία κατά τά μεγάλα παραδείγματα των προγόνων μας μάχονται σήμερον εις τον 38ον παράλληλον της μακρινής χερσονήσου, με την ίδιαν πίστιν και τά ίδια ιδανικά διά τά όποία έπολέμησαν εις την Πίνδον, τά όχυρά της Μακεδονίας, τό Βίτσι και τον Γράμμον.

Αί εύχαι μας διά μίαν άκόμη μεγάλην Νίκηή συνοδεύουν όχι μόνον τά τέκνα της Ελλάδος, αλλά και των άλλων ελευθέρων Λαών.

Ο ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1950

Άκολούθως ο κ. Μαντζαβίνος προέβη εις λεπτομερή άνάλυσιν των κυριώτερων στοιχείων του Ένεργητικού και Παθητικού της Τραπέζης, άναφέρων ότι τά άποτελέσματα της χρήσεως ταύτης έπέτρεψαν την διάθεσιν εκ των καθαρών κερδών του έτους τουτου άνελαθόντων εις δρχ. 3 096 063 297 ποσού δραχμών 2 400 000 000 προς πληρωμήν μερίματος προς 4 οιο επί κεφαλαίου δρχ. 60 000 000 000 συμφώνως προς τό άρθρον 71 του Καταστατικού της Τραπέζης. Το άπομένον καθαρόν άδιάθετον ύπόλοιπον, άνερχόμενον εις τό ποσόν των δρχ. 543 898 297 μεταφέρεται εις νέον.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΛΟΓ/ΣΜΟΥ "ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ 1950,"

ΧΡΕΩΣΙΣ

ΕΞΟΔΑ

Είς έξοδα και αποδοχάς προσωπικού εν γένει	Δρχ. 99 159.731.103	
Είς λοιπά έξοδα διαχειρήσεως	> 20.267.380.148	Δρχ. 119.427.111.251
<i>Αποσβέσεις και προβλέψεις</i>		
*Αξίας ύλικού Τραπεζογραμματίων	> 2.050.000.000	
> *Ακινήτων	> 3.770.117.000	
*Εξόδων εγκαταστάσεως	> 1.059.196.000	
Προβλέψεις κατά κινδύνων Χρηματοποστολών	> 400.000.000	> 7.279.313.000
<i>Εισφοραί εις ταμεία προσωπικού</i>		
*Υπέρ Ταμείου Συντάξεων	> 11.672.000.000	
> Μετοχ. Ταμ. και Ταμ. Προνοίας Σ.Υ.Τ.Ε.	> 7.660.000.000	
> *Αλληλοβοηθ. Ταμ. Περιθάλ. Σ.Υ.Τ.Ε.	> 2.900.000.000	
Δαπάναι Παιδικ. Μερίμν. και Παιδ. Έξοχών	> 3.288.000.000	
*Υπέρ φυματικών υπαλλήλων Τραπεζής κλπ.	> 2.386.000.000	> 27.906.000.000
<i>Καθαρά κέρδη</i>		
*Υπόλοιπον προηγούμενης Χρήσεως	> 52.774.358	
*Αποτελέσματα Χρήσεως 1950	> 3.043.288.939	> 3.096.063.297
		Δρχ. 157.708.487.548

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

*Υπόλοιπον Προηγούμενης Χρήσεως	Δρχ. 52.774.358
*Από τόκους, προμηθείας και λοιπὰς ωφελείας ἐξ εργασιῶν Τραπεζῆς	> 157.655.713.190
	Δρχ. 157.708.487.548

<i>Διάθεσις καθαρῶν κερδῶν ἐκ δραχμῶν.</i> (Καταστατικὸν ἀρθρ. 71)	<u>3.096.063.297</u>
Είς πρόβλεψιν συμφώνως ἀρθρ. 71 καταστατικῶ	Δρχ. 152.165.000
Είς μέρισμα ἐπὶ 80.000.— Μετοχῶν	> 2.400.000.000
*Υπόλοιπον ἀφιέμενον διὰ τὴν ἐπομέν. χρῆσιν	> 543.898.297
	<u>Δρχ. 3.096.063.297</u>

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17ῃ Φεβρουαρίου 1951

Ὁ Διοικητὴς

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΣ

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου
ΔΗΜ. ΚΑΡΑΒΟΛΟΣ

ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΓ'

31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1950

Κεφάλαιον καταβεβλημένον (Εκ προσαρμο-
γής)ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ
Δρχ. 60.000.000.000

Αποθεματικά

I. Πρόβλεψις συμφων. άρθ. 71 Καταστ. . Δρχ. 9.545.909.000
 II. Τακτικόν Αποθεματικόν > 52.066.375.000 > 61.612.284.000

Τραπεζικὰ γραμμάτια ἐν κυκλοφορίᾳ > 1.887.060.415.000

Υποχρεώσεις ὄψεως εἰς δραχμὰς

I. Λογμοὶ τρεχοῦμενοι & καταθέσεων

α) Λογμοὶ Τραπεζῆς

1) Τραπεζῶν Δρχ. 309.453.123.977
 2) Ἐτεροὶ Λογμοὶ > 678.049.953.160
 3) Μέρισμα χρήσεως > 2.400.000.000 > 989.903.077.137

β) Λογμοὶ Δημοσίου

1) Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν > 559.030.151.919
 2) Ἐλ. Δημ. Λ) Ε.Σ.Α. > 3.067.449.804.692
 3) Ἐλ. Δημ. Εἰσπράξ. &
 Πληρ. ἐξ ἀποδεικτ.
 Συνῆτος > 153.361.507.155
 4) Ἐλλ. Δημ. Λ) ἀνοιχθ.
 & Γεωργ. ἀνασυγκροτ. > 554.318.986
 5) Εἰδικοὶ Λογμοὶ Δημοσ. > 418.100.000.000 > 4.198.495.782.752
 > 11.341.033.421 > 5.199.739.893.310
 II. Γραμμάτια καὶ Τραβηκτικαὶ ὄψεως

Υποχρεώσεις εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα

I. Λογαριασμοὶ Τραπεζῆς

α) Δι' εἰσαγωγὰς Δρχ. 427.724.429
 β) Λοιποὶ Λογμοὶ > 161.601.221.603 > 162.028.946.032

II Λογαριασμοὶ Ε.Σ.Α

Προῖδον ἐξουσιοδοτήσεως ἀγορῶν Ε.Σ.Α. . . . > 500.181.684.450

III. Λογαριασμοὶ Α.Μ.Α.Γ.

α) Προῖδον Ἄμ. Οἰκ. ἐνισχ. Δρχ. 83.548.150
 β) Κεφάλ. διαθεσ. ΑΜΑΓ >
 συμφ. συμβάσ. 30.3 &
 5.5.48 > 44.960.100
 γ) Προῖδον εἰδικοῦ Λ) δι'
 εἶδη ὑγιεινῆς > 5.911.750
 δ) Προῖδον εἰδικοῦ Λογμοῦ
 δια Προμηθείας > 27.080.450 > 161.500.450 > 662.372.130.932
 > 2.577.318.242.503
 > 547.898.297

Ἐτερεὶ ὑποχρεώσεις

Ἀποτελέσματα Χρήσεως ὑπόλοιπον

Δρχ. 10.448.646.863.614